

Výsadek SILVER B, jeho působení a pobyt na území Řečkovic

Úkolem výsadku SILVER B, ve složení radista rotný Jan Zemek a četař Vladimír Škacha bylo předat radiostanici s krycím názvem *Božena* odbojové skupině ÚVOD. Po té se začlenit do domácího odboje, spojit se výsadkem SILVER A. S ním tak vytvořit podpůrnou skupinu pro třetí londýnský výsadek, výsadek ATHROPOID, jenž měl na území protektorátu provést atentát na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha.

Rotný Jan Zemek

Narozen 3. 5. 1915 ve Vlčnově. Po ukončení měšťanské školy pracuje jako praktikant u zasilatelské firmy až do roku 1935, kdy nastupuje vojenskou prezenční službu v Opavě. Končí ji, co by telefonista v hodnosti desátníka. V období hospodářské krize se vrací zpátky do armády. Po březnu 1939 nastupuje k vládnímu vojsku do Rychnova n. Kněžnou. V té době již plánuje odchod za hranice. V prosinci 1939 s francouzskými doklady překračuje hranice se Slovenskem a Maďarskem, zde je zatčen a vrácen zpět na Slovensko. Během deportace se mu daří uprchnout zpět do Maďarska, poté do Bělehradu, kde na francouzském konzulátu podepisuje vstup do cizinecké legie. V květnu 1940 je v městečku Agde zařazen ke 2. rotě 2. praporu 2. čs. pěšího pluku. Po porážce Francie se přes Maroko a ostrov Santa Lucia dostává do Velké Británie. Po předepsaných prověrkách a karanténě je převelen ke 2. praporu československé smíšené brigády. Zanedlouho je mu nabídnuto plnění tajných úkolů na území protektorátu. Od srpna do listopadu 1941 postupně prodělává parašutistický výcvik, kurz útočného boje a průmyslové špionáže.

Četař Vladimír Škacha

Narozen 17. 5. 1920 v Poličce. V roce 1936 nastupuje do učení u stavební firmy. Nedlouho po vyučení, počátkem června 1939, odchází do Polska, kde se v Krakově hlásí do „Zahraníční vojenské skupiny československé“. Zde se upisuje k pěti letům služby v cizinecké legii. Je nasazen v Alžíru a v září 1939 odchází taktéž do městečka Agde k nově se formující čs. jednotce. Po bojích u Dunkerque se dostává do anglického Walton Hallu k 3. rotě 3. pěšího praporu. Zde je 28. října 1940 vyznamenán, za boje ve Francii, Čs. medailí Za chrabrost. Absolvuje poddůstojnickou školu a v srpnu 1941 je vybrán pro zvláštní operace, prodělává stejný výcvik i kurzy jako Jan Zemek.

Den odletu výsadku SILVER B je stanoven na 27. listopad 1941, avšak pro nedostatek informací z protektorátu se odkládá. Nečekaný rozkaz ke startu je vydán 28. prosince. Z letiště Tangmere odlétají ve 22.00 hodin společně se skupinou ANTHROPOID a skupinou SILVER A.

Letadlo opouštějí jako poslední 29.12. ve 2 hodiny 56 minut. Vzhledem k špatným letovým podmínkám dosedají nikoliv u Svratouchu nedaleko Hlinska, ale cca o 50 km severněji u vesnice Kasaličky na Pardubicku. Seskok se neobejde bez potíží.

Škachův padák se zachytí v koruně stromu. Za pomoci místního rolníka Františka Chvojky se daří padák stáhnout a ukrýt ho spolu s vysílačkou a ostatní výstrojí.

Oba parašutisté za úsvitu odchází do Přelouče a odtud pak vlakem do Hlinska a Svatouchu, kde však selhávají obě záchytné adresy. Nocí, již značně vyčerpaní, putují do 15 km vzdálené Poličky, kde u Škachova bratra Otokara poruší pravidla utajení a krátce si odpočinou. Večer 30. prosince se vydávají na další kontaktní adresy. Ani nyní jim štěstí nepřeje. Neúspěchy na Londýnem přidělených adresách je nutí opět porušit konspiraci. Večer posledního dne v roce odjíždí do Brna, kde zažádají o pomoc švagra Jana Zemka, špkt. v. z. Václava Kozáka. Ten zařídí, že od Silvestra 1941 až do poloviny února 1942 jsou ukrýváni v Řečkovicích u hostinského Jindřicha Recha. Počátkem února se krátce vrací na Pardubicko, kde se neúspěšně snaží o spojení s výsadkem SILVER A. Postupně selhávají i ostatní kontaktní adresy obdržené v Anglii.

Jediným úspěchem je dopravení poškozené vysílačky z Kasaliček do Řečkovic. O její opravu se pokouší Rechův známý pan Staněk. Přijímač z části opraví, vysílač ale opravit nelze. Situace parašutistů začíná být zoufalá. Nejsou schopni splnit žádný zadaný úkol, ani o své situaci podat zprávu do Anglie. Netuší, že stejně marné jsou snahy zpravodajského odboru MNO v Londýně, i pokusy Josefa Valčíka ze skupiny SILVER A oba parašutisty najít.

V polovině února nachází oba muži SILVERU B nové útočiště u manželů Antonína a Antonie Bohatcových. Ti po celou dobu jejich pobytu v Řečkovicích patří k těm nejobětavějším.

Dne 18. března je britskou zpravodajskou službou vydána nepotvrzená informace, že skupina SILVER B byla zatčena a tudíž se s ní pro další akce nepočítá.

Je paradoxem, že o pobytu výsadku SILVER B na území protektorátu nemá německá tajná policie v té době ani nejmenší tušení. První informace o SILVERU B dostává brněnské gestapo až začátkem května 1942. Zatčením a tvrdými výslechy členů výsadku BIVOUACU des. asp. Libora Zatloukala a rtn. Jindřicha Čoupka se gestapo dovídá o patnácti parašutistech vysazených do konce března 1942 na území protektorátu.

V souvislosti s represemi po atentátu na Heydricha (27. 5. 1942) odchází Zemek do nového úkrytu, u své sestry Růženy Kozákové. Škacha zůstává nadále u Bohatců. V noci 28. Května jen o vlas unikají oba parašutisté velké razii německé policie a wehrmachtu. Několik dnů se schovávají v lese a pak využívají nabídky zednického mistra Antonína Cupáka k úkrytu v Ovocné ulici číslo 6. pod střechou zahradní kůlny (dnes ulice Cupáková). V utajení i před manželkou a dcerami zednického mistra zde přežívají nejhorší období zatýkání a teroru heydrichiády.

Po měsíci dochází opět k rozdělení obou mužů. Jan Zemek se stěhuje do Židenic k sestře Antonie Bohatcové, paní Ludmile Dvorské. Vladimír Škacha zpět k Bohatcům do nově pronajatého bytu na Severní ulici (nyní ul. Sibiřská). Parašutisté zůstávají nadále v kontaktu.

Po tomto nezbytném rozchodu zakopává čet. Škacha vysílačku na zahradě Cupákovy domu. O několik metrů dál byly již od roku 1939 zakopány dva lehké kulometry s náboji a několik pistolí, s kterými bylo počítáno pro další odbojovou činnost. Ty při pozdějším vyžrazení radiostanice gestapu objeveny nebyly.

Je nutno zmínit i bývalého ruského legionáře Karla Gromeše, který s parašutisty během jejich pobytu v Řečkovicích úzce spolupracuje. Hledá spojení na odbojové skupiny, možnosti úkrytů a ještě jednou, ač bezúspěšně, se pokouší opravit poškozenou vysílačku. Spolu pak s čet. Škachou, špkt. Kozákem, Antonínem Bohatcem, Antonínem Sovou a Karlem Hudcem (ředitel místní školy a bývalý

náčelník Husovického Sokola) usilují o vytvoření nové odbojové skupiny, která by se v případě povstání zapojila do ozbrojeného boje. Vlivem dalších událostí k tomu již nedojde.

Na začátku června 1944 provádí brněnské gestapo velkou zatýkací akci zaměřenou proti členům Sokola, legionářům a odbojovým skupinám. Ta se bohužel se nevyhne ani Karlu Gromešovi, Antonínu Sovovi a Karlu Hudcovi. Další zatýkání, tentokrát již ve spojitosti se skupinou SILVER B, začíná 12. prosince zatčením A. Bohatce. 13. prosince je zatčen A. Cupák s manželkou a dcerou, škpt. Václav Kozák, manželé Dvorští a jejich čtyři děti. Jan Zemek je včas varován a z domu Dvorských zmizí ještě před příchodem gestapa. Stejně tak se podaří, po krátké potyčce s gestapem, uprchnout i Vladimíru Škachovi, Antonii Bohatcové a Alžbětě Sommerové, která se u Bohatců před gestapem skrývá z rasových důvodů.

Vladimír Škacha s Antonií Bohatcovou, po několika odmítnutí svých dřívějších přátel, nacházejí azyl v Moravské Ostravě u Karly Jandové. Koncem roku 1944 jsou prozrazeni a 3. ledna 1945 zatčeni. Během zatýkání odvážná Antonie Bohatcová postřelí dva gestapáky a jednoho jejich konfidenta.

Čet. Vladimír Škacha je podroben krutým výslechům v Kounicových kolejích a 23. ledna 1945 deportován do koncentračního tábora Flossenbürg. Tam se naposledy potká se všemi zatčenými muži, kteří mu v jeho skrývání a útěku pomáhali. Dne 20. dubna 1945 je zařazen do pochodu smrti, který o čtyři dny později osvobodí americká armáda.

Jan Zemek po útěku z Židenic se krátkou dobu ještě schovává u strážmistra A. Bartošky v Brně-Žabovřeskách, v domě kde bydlel i jeho nedávno zatčený bratr Jaroslav. Další útočiště nalézá u hajného Mynaříka v Osvětimanech na Kyjovsku. Zde navazuje kontakt s partizánskou skupinou, s níž se účastní osvobozovacích bojů na konci války.

Nikdy se nepodařilo dopátrat, jakým způsobem zahynula Antonie Bohatcová, její ostravská přítelkyně Karla Janková s dcerou a taktéž Božena, Františka i Ludmila Dvorských.

Bez řádného soudu byli v koncentračním táboře Flossenbürg 28. února 1945 popraveni: Antonín Cupák, František Dvorský, Miroslav Dvorský, Oldřich Dvorský, Rudolf Janek, škpt. Václav Kozák, Karel Gromeš, František Sova, František Tesařík, Josef Říha a Jaroslav Zemek.

Čest jejich památce!

prameny: PhDr. Jan Břečka „SILVER B neodpovídá“
Internetová encyklopedie dějin Brna